

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: J. D.
bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Jiřím Kokešem
sídlem Na Flusárně 168, Příbram

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2021, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna žalobci nahradit náklady řízení ve výši 6292 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Jiřího Kokeše, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 26. 7. 2021, č. j. X, žalovaná snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Beroun (dále jen „OSSZ“) ze dne 1. 6. 2021 totiž jeho pracovní schopnost poklesla toliko o 55 %.
2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná zamítla v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), podanou dne 15. 11. 2021 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Obsah podání a vyjádření účastníků

4. Žalobce uvádí, že napadené rozhodnutí vychází z neúplně a nesprávně zjištěného skutkového stavu. Posudek OSSZ nevychází z žalobcova skutečného zdravotního stavu a nezohledňuje veškeré jeho zdravotní obtíže. Posudek byl vypracován, aniž by žalobce zhlédl posudkový lékař. Podle žalobce je osobní zhlédnutí posuzované osoby naprosto klíčové, jinak nemůže být věc komplexně posouzena. V posudku OSSZ je uveden pouze výčet zdravotnické dokumentace, aniž by bylo vymezeno, jaké závěry se z jednotlivých podkladů podávají. Není uvedeno, jaký závěr byl zjištěn z dokumentace MUDr. J. ze dne 17. 5. 2021, z propouštěcí zprávy z NÚDZ Klecany, z psychiatrického vyšetření MUDr. K. ze dne 11. 5. 2021 ani z profesního dotazníku ze dne 5. 5. 2021. Souhrnné závěry o žalobcově zdravotním stavu jsou nepřezkoumatelné. Žalobce je přesvědčen, že jeho zdravotní postižení mělo být hodnoceno podle kapitoly V, položky 3e přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 70 – 80 %.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě upozornila, že žalobce zcela pomíjí závěry posudku zpracovaného v námitkovém řízení. Tento posudek se zabýval údajně nehodnocenými zprávami MUDr. J. a MUDr. K. a ozřejmil, proč nadále není udržitelná klasifikace zvláště těžkého postižení. Údajně nezohledněné obtíže žalobce nespecifikuje, za zcela lichou žalovaná považuje námitku absence osobního vyšetření (na kterém ostatně spočívaly výchozí medicínské nálezy), neboť činnost posudkových lékařů nespočívá v realizaci primárních klinických poznatků.
6. Žalobce v replice k vyjádření žalované setrval na argumentaci obsažené v žalobě. Ve vyjádření k posudku posudkové komise MPSV v Praze žalobce uvedl, že se s ním plně ztotožňuje.
7. V průběhu jednání dne 19. 7. 2022, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV v Praze, žalobce setrval na svém procesním stanovisku. Žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

8. Soud ze správního spisu zjistil, že žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 7. 2021, č. j. R-26.7.2021-422/900 408 0679, snížila žalobci od 12. 8. 2021 výši invalidního důchodu poskytovaného pro invaliditu třetí stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Žalovaná vyšla z posudku posudkového lékaře OSSZ ze dne 1. 6. 2021. Ten na základě zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře, profesního dotazníku a lékařských zpráv (propouštěcí zpráva z hospitalizace v NÚDZ Klecany březen – duben 2019, psychiatrické vyšetření MUDr. K. ze dne 11. 5. 2021) dospěl k závěru, že žalobcova pracovní schopnost poklesla o 55 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudkový lékař označil zdravotní postižení z okruhu schizofrenních poruch, těžké postižení, hodnocené podle kapitoly V, položky 3d vyhlášky o posuzování invalidity, pro které daná vyhláška stanoví rozmezí poklesu pracovní schopnosti 50 – 60 %.
9. Žalobce rozhodnutí o snížení invalidního důchodu napadl námitkami, ve kterých uplatnil v zásadě shodnou argumentaci jako v žalobě.

10. V nepřítomnosti žalobce posudková lékařka žalované zpracovala posudek ze dne 13. 10. 2021. Na základě totožných podkladů a lékařských zpráv přiložených k námitkám (předběžná propouštěcí zpráva MUDr. K. z hospitalizace v NÚDZ Klecany, předběžná propouštěcí zpráva MUDr. K. z hospitalizace od 2. 7. do 17. 8. 2012 v Psychiatrickém centru Praha, zpráva MUDr. P. ze dne 7. 7. 2017) potvrdila závěr posudkového lékaře OSSZ jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (paranoidní schizofrenie, těžké postižení), tak z hlediska jejího podřazení pod příslušnou položku vyhlášky o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti stanovila shodně s posudkovým lékařem OSSZ na 55 %. Posudková lékařka uvedla, že pokud by měla být uznána invalidita třetího stupně, musela by být doložena psychiatrickými či psychologickými nálezy objektivizovaná funkčně těžká reziduální symptomatika a trvalá psychotická porucha těžkého stupně nebo výskyt častějších atak s narušením výkonu téměř všech denních aktivit.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti ve výši 55 % nejsou splněny podmínky pro invaliditu třetího stupně. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 4. 11. 2021.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud předesílá, že žaloba v převážné míře skutečně směřuje proti závěrům vyjádřeným v posudku posudkového lékaře OSSZ, jak ve vyjádření k žalobě správně poukázala žalovaná, aniž by jakkoli reagovala na závěry posudku vyhotoveného v rámci námitkového řízení. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je přitom patrné, že právě posudek vyhotovený v námitkovém řízení byl zásadním podkladem, o nějž žalovaná opřela závěry napadeného rozhodnutí. Daná skutečnost nicméně nijak nebrání věcnému projednání žaloby, a to již proto, že oba posudky vyhotovené v rámci správního řízení dospěly z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jejího podřazení pod příslušnou položky dané kapitoly přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity i stanovení míry poklesu pracovní schopnosti ke shodným závěrům. Žalobní návrh pak směřuje ke zrušení napadeného rozhodnutí (tedy rozhodnutí o námitkách). Nadto žalobce v žalobě kromě námitek mířících proti posudku posudkového lékaře OSSZ výslovně namítal nedostatky při zjišťování skutkového stavu, domáhal se přezkoumání svého zdravotního stavu v řízení před soudem a požadoval hodnocení svého zdravotního postižení podle kapitoly V, položky 3e přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
14. Soud proto s ohledem právě na tuto žalobní argumentaci provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 6. 2022, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byla i odborná lékařka z oboru psychiatrie, která žalobce při jednání komise (jemuž byl osobně přítomen) vyšetřila. Posudková komise po rozboru spisové dokumentace, dokumentace vyžádané od praktické lékařky a na základě provedeného vyšetření a všech dosud předložených lékařských zpráv v přítomnosti žalobce uzavřela, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, přičemž šlo o

invaliditu třetího stupně. Pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil nejméně 70 %.

15. Posudková komise vyšla (ve shodě s posouzením posudkové lékařky OSSZ a žalované) z toho, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla hlavní příčinou žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu paranoidní schizofrenie s kognitivním deficitem. Žalobce byl systematicky pro dané onemocnění léčen od roku 2012 (v posudku je zjevně nesprávně uveden rok 1912), onemocnění si vyžádalo opakované hospitalizace pro psychotickou bludnou symptomatiku ze zrakovými i sluchovými halucinacemi. Od prosince 2016 je dokladováno postižení kognice, porucha koncentrace a paměti a snížená tolerance k zátěži. Léčbou bylo onemocnění stabilizováno částečně, k plné remisi onemocnění nedošlo, dlouhodobě přetrvávají auditivně-verbální halucinace. Posudková komise proto žalobcovo zdravotní postižení hodnotila podle kapitoly V, položky 3e vyhlášky o posuzování invalidity, tedy jako zvlášť těžké postižení, těžká reziduální symptomatika, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit, pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti o 70 %. Vzhledem k absenci jiného postižení zdravotního stavu tuto hodnotu nenavýšovala podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Platnost posudku byla stanovena do 8. 6. 2027.
16. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
17. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
18. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní

postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně posudková komise odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

19. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace a při jednání přešetřila zdravotní stav žalobce odborná lékařka. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu V, položku 3e přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 70 až 80 %. Komise stanovila pokles na dolní hranici tohoto rozmezí, tj. ve výši 70 %, přičemž pro absenci dalších postižení správně neshledala důvody pro navýšení stanovené míry poklesu pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek dle soudu splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatné zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. **Účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míry poklesu pracovní schopnosti, zařazení žalobcova postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity či data vzniku invalidity třetího stupně nikterak nezpochybnili.**
20. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce soud dospěl k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z nejúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 6. 2022. Za podstatné soud považuje, že posudková komise podrobně předesílá závěry lékařských zpráv MUDr. K. (psychiatrie) a praktické lékařky MUDr. J., jejichž nedostatečné zohlednění ve správním řízení žalobce namítal. Z nich ve spojení s vyšetřením žalobce při jednání posudkové komise vyplývá, že jsou dány podmínky pro podřazení žalobcova postižení pod položku 3e, kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, neboť deklarují přetrvávající téměř každodenní psychotickou bludnou symptomatiku (halucinace, ozvučené myšlenky), přetrvávající kognitivní deficit, který dle vyšetření při jednání zasahuje exekutivní funkce a skutečnost, že nedošlo k plné remisi onemocnění. Lékařka posudkové komise konstatovala, že formát osobnosti je výrazně tangován (dotčen) probíhajícím psychotickým onemocněním. Právě trvalá psychotická symptomatika těžkého stupně přitom odůvodňuje zařazení zdravotního postižení pod položku 3e, nikoli 3d kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
21. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 70 %.

Závěr a náklady řízení

22. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 8. 6. 2022 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
23. Soud s výjimkou posudku posudkové komise MPSV v Praze další dokazování neprováděl, neboť ostatní žalobcem navržené důkazy byly již součástí správního spisu, kterým se v řízení před správními soudy důkaz neprovádí.
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 6 292 Kč. Tuto částku tvoří odměna za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč [příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a vyjádření k posudku a účast na jednání soudu – § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] spolu se čtyřmi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Náhradu nákladů za úkon spočívající v replice k vyjádření žalované soud žalobci nepřiznal, neboť obsahem repliky bylo toliko opakování již uplatněné žalobní argumentace. Soud proto učinění tohoto podání nemá za účelný úkon. Náhrada DPH z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů činí 21 % z 5 200 Kč, tj. 1 092 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. července 2022

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně